



PerinnePorina

1/2018

Helkanuorten Liitto ry.

Urheilutie 6

41340 LAUKAA

www.helkanuortenliitto.fi

Sähköposti:

toimisto@helkanuortenliitto.fi

Helkanuoret twitterissä, instassa ja fb:ssä: #helkanuoret



Helkanuorten Liiton hallitus

Puheenjohtaja

Riitta Varpuharju, Laukaan ja Hankasalmen Helkanuoret

puh. 044-2818186, riitta.helkanuori@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Kaisa Räsänen, Tampereen Helkanuoret

puh. 050-3457643, kaisak.rasanen@gmail.com

Sihteerit

Seija Tiihonen, Laukaan Helkanuoret

puh. 040-7246189, seija.tiihonen@tieto.com

Rahastonhoitaja

Kaisa Nordlund, Helsingin Helkanuoret

nordlundkaisa@gmail.com

Jäsenet:

Emmi Hankia, Kotkan Helkanuoret

Emmi.hankia@gmail.com

Kirsi Haverinen, Kuhmon Helkanuoret

Kirsi.haverinen@kuhmo.net

Veera Hellman, Porin Helkat

Veera.hellman@outlook.com

Maarit Kaija, Lempäälän Helkanuoret

majakaija@gmail.com

Outi Sané, Lempäälän Helkanuoret

senfisane@gmail.com

Tuula Virtaranta-Levo, Porin Helkat

tuulavirtarantalevo@gmail.com

Perinneporina

1/2018

33. julkaisuvuosi

Painopaikka :

Kirjapaino Kari, Jyväskylä



Kannen kuva : Maarit Kaija



Puheenjohtajalta



Satumaista vuotta 2018!

Minulla on mielessäni paikka, satumaailma, jonne voin astua kuin tuttuun taloon tai pihaan. Chrestomancin linnassa on pitkiä käytäviä, raskaita verhoja ja kummallinen, hiljainen tunnelma. Voin hypätä toiseenkin vanhaan linnaan. Siellä käytävän varrella on huone, jossa on tyyny, johon hiiri on tehnyt pesän. Lasikaapissa on pieniä norsunluisia esineitä. Talosta voi sujahtaa hyvin hoidettuun pihaan, jonka reunalla on suljettu, salainen puutarha. Tai entäpä se huikea suklaatehdas, se kuohkea, makea suklaa! Ja toisaalla on kirkasvetinen puro, josta onkia kaloja nuotiolla pais-tettavaksi! Millainen onkaan aurinkoinen päivä Nangijalassa...

Sadut ja tarinat luovat mieleen ihania, pelottavia, jännittäviä ja kutkuttavia paikkoja, joihin voin kulkea silloinkin, kun kirja ei ole ulottuvillani. Seikkailut voivat jatkua omassa mielikuvituksessani omia reittejään. Kun lapsena ryhdyin leikkimään, vei leikinmaailma minut kokonaan. Nykyisin on paljon vaikeampi sujahtaa kokonaan toisiin maisemiin, rooleihin ja tilanteisiin. Leikkiminen ei ole aikuisille niin helppoa.

Minulle mielikuvituksen maailma löytyy kirjoista. Siellä pääsen yhä kiinni tuohon mystiseen uppoutumiseen tarinaan. Välillä Pisat ja muut testit kertovat, että olemme hyviä tai huonoja lukijoita kansana. Olkoon mittarit mitä mieltä tahansa, mikään ei voita sitä tarinan lumoa, joka sadusta löytyy. Siispä: Luetaan satu!

Riitta

Satupäivä 2017

Laukaan helkanuoret viettivät satupäivää 24.10. Laukaan kunnankirjastolla. **Satupäivän teemana oli "Maailman synty".**

Siellä luettiin tarina Väinämöisestä. Sitten tehtiin semmoinen loitsu, että mitä voi toivoa, Katri muistelee.

Sitten oli laulu, johon Riitta oli tehnyt kuvat, Tessa lisää.

Siellä oli eläinkortit, joilla piti äännellä ja ettiä oma pari. Loitsu meni näin:

"Tule tänne _____, anna mulle _____."

Se oli kivaa, kun loitsittiin yhdessä.

Kivaa oli kun piti arvailla runokorteilla! Hilja ja Emma kertovat.

Loitsuun piti kirjoittaa, mistä tykkää. Ja luettiin satukirjaa. Mukana oli muitakin lapsia, kuin helkanuoria, Alisa sanoo.

Entä mitä muistaa Pii?

Väinämöisen. Kortteja. Kuvakortteja. Piti runoilla niillä. Edelliskeralla oli tonttuhommia.

Maailmansyntytarinasta oli tosiaan kuvakortteja. Kukapa keksii ilman kuva-apua tälle runolle riimiparin?

**"Istuu impi järvessä koko kesän
tekee sotka polven päälle _____"**



Perinneporina 1/2018 • 5

Teemana: Luetaan satu

Laukaan helkanuoret kokeilivat jo syksyllä 2017 satujen kirjoitusta. Yksi ryhmä kirjoitti satua, jonka he näyttelivät ensin käsinukeilla. Nuorinta kerholaista sadutettiin. Isommat osasivat tehdä substantiivisadun, johon lukija itse voi täydentää haluamansa substantiivit. Nopeaan harjoitukseen kului vartti. Näitä lyhyitä lämmittelyitä kirjoittamiseen tarvitaan, jotta oikea satukirjoitus onnistuu!

Olipa kerran pieni metsä

Jossa asui ankka, orava, pupu ja kuningaskarhu. Joka nukkui talviunta. Oravalla oli vessahätä. Loppu.

- Hilja, Emma, Alisa ja Pii

Kissan päivä

Olipa kerran pieni kissa. Hän käveli metsässä, hän oli karannut. Sitten hänen ystävänsä tuli. He leikkivät yhdessä, pomppivat, loikkivat ja kävivät vedessä. Sitten sammakko lähti pois ja kissa jäi yksin. Sitten kissa meni takaisin kotiin ja pamautti oven lukkoon. Sitten kissa lepäsi.

- Katri 4v

Substantiivitarina: Täytä tarina itse substantiiveilla (asia, esine)

Olipa kerran pieni, iloinen ja viisas _____, jonka nimi oli _____.

_____ lähti torille aamulla sen jälkeen, kun oli syönyt _____.

Torilta _____ osti kilon _____.

Kotona _____ teki _____ herkullisen keiton.

Perinneporina 1/2018 • 6

Satugallup Lempäälässä

Lempäälän Helkanuorten pikkujouluissa muisteltiin menneen vuoden tapahtumia ja porukkaa haastateltiin seuraavan vuoden teemaa silmällä pitäen.

Satugallupin kysymykset olivat:

Mikä on lempisatusi?

Miksi?



Linnea 5v:

Grimmin veljekset: Susi ja seitsemän pientä kiliä.
Pikkukillit on niin kivoja

Camilla 13v:

Jaakko ja pavunvarsi.
Iskän nimi on Jaakko.

Veera 10v:

Tatu ja Patu.
Hauska kuvitus ja hassuja tyyppejä.

Rebekka 10v:

Supermarsu
Tapahtuu paljon juttuja

Noora 11v:

Punahiikka
Oli kiva leikkiä Punahiikkaa

Marja 55v:

Koivu ja tähti.
Liikuttava, kyynel vierii.

Sani 12v:

Prinsessa ruusunen
Siinä on värttinä

Iiris 58 v:

H.C.Andersen: Villijoutsenet
Elisa pelastaa veljensä

Saara 7v:

Peppi Pitkätossu
Peppi ei osaa lukea eikä kirjoittaa

Kirsi 33v:

Hannu ja Kerttu.
Siinä murustellaan ja syödään. Kaikki sadut, missä syödään, on hyviä.

Elina 65v:

Tuhkimo:
Ensiksi ei ole mitään ja lopuksi syrjitty Tuhkimo saa kaiken.

Veeti 12v:

Peter Pan.
Peter ei halua kasvaa aikuiseksi, tämä hyvä juttu.

Itsenäisyyspäivän juhla Virta-kampuksen Erik Edner -aulassa Lempäälässä 6.12.2017

Lempäälän Helkanuoret saivat olla mukana hienossa itsenäisyyspäivän ohjelmassa. Suomi 100 -juhlavuoden Yhdessä-teeman mukaisesti esityksestä vastasi: Lempäälän Mieskuoro, Lempäälän Helkanuoret, Pirkan Kantele sekä kameraseura Mielikuvitus. Sadan vuoden tarina esitettiin sävelin ja kuvin. Ajallinen kaari välittyi yleisölle musiikin, kuvien, leikkien ja opettajan roolimutoksista. Näytöksen teemaan sovitettut kuvat tukivat esityskokonaisuutta. Ohjelma kulkeutui läpi Suomen historian tiukan opettajan johdolla. 11-kieliset kanteleet aloittivat soitollaan ja itkijänainen lapsen kera vaelsi näyttämölle. Helkat esittivät piirileikkejä Hans vilistä Pieneen peikkoon kuoroesitysten välissä. Pirkan Kanteleen herkat sävelmät ja välillä rempseät pelipaitatanssit kiikuttivat yleisön 100 vuotialle matkalle. Hieno ja arvokas juhla ja yhteistyö mieskuorolaisten kanssa oli antoisaa, joten lauletaan vielä kerran:

“Minun Suomeni On tähtitaivaan alla.

Minun Suomeni On auki kokonaan.

Ja sen löysin kun mä kuljeskelin tuolla maailmalla.

Minun Suomeni on Kaunein päällä maan”



KUULUMISIA PORIN FLIKOILTA

Porin Helkoilla on syyskausi sujunut monenmoisissa jutuissa kerhoissa sekä esiintymisissä.

Kerhoissa olemme maallaneet, tehneet koristekivillä taulut, valmistaneet tupsuja, leiponeet Masa-Liisaa, puukäsityönä teimme Isäinpäivälahjaksi siilit ja kortit toki myös.



Pelanneet pelejä ja pihaleikkejä sekä pitäneet erilaisia viestikisoja, sekä viime kerhossa pukeuduimme hauskoihin rooliasuksiin, joten kuvasimme tämän kivan hassuttelun myös teille tervehdykseksi ja tämän pimeän ajan iloksi!



Ohjaajamme Tuulan Kummitädin Armin 90 vuotispäivillä kävimme myös esiintymässä, juhlavieraatkin pääsivät mukaan ohjelmaan, kun kysyimme heiltä arvoituksia, jotka varsinkin vanhemmalla väellä oli aika hyvin hallussa.



Esiintyneet olemme MLL:n Lapsi- ja Leikkimessuilla, jossa myös tapasimme Maltin ja Valtin.



Olemme myös menossa vielä esiintymään tämän vuoden puolella Satakunnan Lotta-perinneyhdistyksen juhlaan Suomalaiselle klubille sekä Porin kaupungin alakoulun opettajan/ työsuojeluvaltuutetun Anne-Marin eläkeläksiäisiin Porin Raatihuoneelle.

Syystalviset terveiset täältä Länsirannikolta!

Emma, Henriikka, Iida, Helmi, Hertta, Elisabet, Aada, Sara, Nelli, Nuppu, Ellen, Kaisla, Jade ja Tuula sekä Lia, Johanna, Mari ja Sirpa/ Porin Helkat ry. joka on samalla kesäleiritoimikuntamme.

Helkakoulutus keväällä 2017

1.-2.4.2017 välisenä aikana oli helkakoulutus Helsingissä, jonka aiheena oli vuorovaikutus ja eri maiden kulttuureihin tutustuminen mm. tanssin kautta. Helkoja tuli ympäri Suomen, kuten Laukaasta, Kotkasta ja Kuhmosta. Kokoontumispaikkana toimi Helsingin Sommelo.

Lauantaiaamuna Laukaan helkanuoret Tessa, Jenna, Netta ja Lotta lähtivät Helsinkiä kohti Seijan kyydissä. Matka alkoi noin kello 6.00 ja perillä Sommelossa olimme noin kello 9.30. Siellä aloitimme päivän aamupalalla, jonka jälkeen tutustuimme muihin helkoihin. Noin tunnin tutustumisen ja koulutuksen ohjelman läpikäynnin jälkeen jakauduimme 2 ryhmään, hallituksen jäseniin ja koulutukseen osallistujiin. Kun hallitukseen osallistuvat jäivät Sommeloon, me lähdimme Kansallismuseoon. Siellä meillä oli ensin noin tunnin pituinen opastettu kierros, jonka jälkeen saimme kierrellä omaan tahtiin. Tämän jälkeen meillä oli ruokailu museon ravintolassa. Ruokailun jälkeen menimme takaisin Sommeloon. Siellä meillä oli noin 2 tuntia Elinan koulutusta. Tunnin koulutuksen jälkeen meillä oli välipala, jonka jälkeen hallituksen jäsenet liittyivät seuraamme vielä toiseksi tunniksi. Koulutus koski vuorovaikutusta, joten teimme siihen liittyviä harjoituksia ja leikkejä. Koulutusten jälkeen kävimme nopeasti hotellilla, joka oli Omenahotelli. Sen jälkeen menimme Tennispalatsiin katsomaan elokuvan nimeltä Saattokeikka. Elokuvan jälkeen osa meistä meni syömään Nepalilaiseen ravintolaan nimeltä Satkar, jonka jälkeen menimme hotellille.

Sunnuntaiamuna aamupala Sommelossa oli 8.00. Aamupalan jälkeen meillä oli piiritansseja läheisessä joogakoulussa. Noin puoleentoista tunnin tanssimisen jälkeen palasimme takaisin Sommeloon, jossa meillä oli enää yhteinen lopetus ja lounas. Lopetuksessa me kerroimme palautetta koulutuksesta. Lounaan jälkeen me Laukaan helkanuoret olimme hetken aikaa Helsingin keskustassa kuluttamassa aikaa ennen kuin bussimme lähti takaisin Laukaata kohti.

Mielestämme koulutus oli hauska ja mukava. Koko ajan oli jotain tekemistä, joten tylsiä hetkiä ei tullut. Eniten mieleemme jäi piiritanssit, museo ja ravintolassa käynti. Elinan johtamat koulutukset olivat mukavia ja rentoja, koska meillä oli hyvä porukka mukana sekä mielekkäitä leikkejä. Museo oli mielenkiintoinen ja siellä oppi ja näki paljon uutta. Tanssiminenkin oli mukavaa hyvän ilmapiirin sekä hauskojen tanssien ansiosta. Satkar-ravintolassa oli mielenkiintoista käydä, koska emme olleet maistaneet ennen nepalilaista ruokaa. Ruoka oli kuitenkin tosi hyvää. Myös elokuva Saattokeikka oli mielestämme hyvä ja hauska.

Kirjoittajat: Tessa ja Netta



Tervetuloa Poriin 7-10.6.2018!

Leiripaikkana on Yyterin Kylpylähotelli, jossa majoitumme neljän hengen huoneissa. Ohjelmassa on mm. erilaisia luontoon liittyviä aiheita ja toivottavasti sää suosii niin, että voimme olla mahdollisimman paljon ulkona ja nauttia luonnon kauniista upeasta Yyterin hiekkarannasta.

Toki teemme myös bussimatkan Porin keskustaan ja siellä on omat ohjelmansa, joiden valmistelu on myös aluillaan. Mutta emme vielä paljasta näitä ihan kaikkia suunnitelmiamme ja valmisteluitamme, vaan annamme tässä vain vähän osia tulevasta!

Tällä kerralla, kun ei tarvitse yöpymisen tarvikkeita ottaa mukaan, toivomme teidän pakkaavan mukaanne kansallispukunne, sillä lauantai-illan leiriohjelmassa on iltajuhla.

Iltajuhlaan, joka pidetään hotellin salissa, johon nyt jo näin ajoissa pyydämme jokaisen Helkaryhmän valmistelemaan ainakin yhden ohjelma numeron, jonka aiheena on oma kotiseutu, se voi olla näytelmä, runo, laulu, lausunta tms. ideointi on vapaa!

Tätäkin täällä odottelemme innolla, sillä tiedämme, että helkat, jos ketkä ovat näitä esiintymisen parhaita! Tästä tulee varmasti hieno "kattaus", joihin pääsevät juhlavieraatkin osalliseksi.



Perinneporina 1/2018 • 13

Esittelyssä Karjalainen Nuorisoliitto



Helsingin Kannelmäessä Sitratorilla pitää kotipaikkaansa Karjalainen Nuorisoliitto. Kulttuurista lapsi- ja nuorisotyötä tekevällä järjestöllä on paljon yhteistä Helkanuorten kanssa. Kansanperinteen tekeminen tutuksi ja siirtäminen eteenpäin uusille sukupolville yhdistää. Vuonna 2017 olemme myös toteuttaneet yhdessä 100 pistoa perinteeseen -hanketta.

Karjalainen Nuorisoliitto tunnetaan etupäässä kansantanssista, ja kansantanssi onkin vuonna 1980 perustetun järjestön päätoimintamuoto. Jäsenseuroissa harrastetaan lisäksi mm. teatteria ja kuorolaulua sekä järjestetään leiritoimintaa.

Liitto järjestää vuosittain Kevätpäivät-kulttuuritapahtuman. Ensi vuonna kokoonnutaan Tampereelle 27.-29.4. Viikonlopun ohjelmassa on kansantanssiluokittelu, jossa ryhmät sijoitetaan osaamisensa perusteella eri kategorioihin. Tämän lisäksi on erilaisia kädentaitoihin, tanssiin ja piirakanleivontaan liittyviä työpajoja. Vuosittain järjestetään myös paljon erilaisia kursseja, ohjaajakoulutuksia sekä kulttuurimatka luovutetun Karjalan alueelle.

Hauska ja pirteä tuotevalikoima sisältää mm. karjalanpiirakkakorviksia, kansallispukukuvioisia putkihivejä ja erilaisia tanssi- ja leikkioppaita.

Karjalaisen Nuorisoliiton toimintaan voi tutustua osoitteessa www.karjalainennuorisoliitto.fi sekä Facebookissa.

Perinneporina 1/2018 • 14

Satukilpailu 2018

Helkanuorten liitto julistaa Satukilpailun vuodelle 2018. **Helkanuorten liiton teemana on "Luetaan satu". Lukeminen** kutttaa mielikuvitusta ja opettaa tunnetaitoja. Lapselle lukeminen on merkittävässä osassa kielen kehittymisen kannalta. Paras satu kerrotaan ja keksitään tietysti itse! Tarjoamme satukirjoittamisen virikkeeksi muutamia tapoja kirjoittaa. Itse kilpailussa satu on kuitenkin vapaa.

Kilpailun säännöt

Kilpailuun voi osallistua kuka tahansa 1.10.2018 alle 18-vuotias lapsi tai nuori.

Kilpailussa on kolme sarjaa:

1. alle kouluikäiset
2. 7-12-vuotiaat
3. 13-17 -vuotiaat.

Pienet lapset voivat osallistua aikuisen avustuksella (sadutus).

Kilpailutyöhön merkitään tekijän nimi, ikä, osoite ja yhdistys.

Kilpailutyöt lähetetään 1.10.2018 mennessä Helkanuorten liiton puheenjohtajalle

Riitta Varpuharjulle (Kuusikkokuja 3, 41340 Laukaa) tai

Helkanuorten liiton sähköpostiin toimisto@helkanuortenliitto.fi.

Kilpailuun voi osallistua käsin tai koneella kirjoitetulla tekstillä. Työ voi sisältää kuvia.

Saduttaminen

Saduttaminen sopii hyvin pienille lapsille, jotka eivät vielä itse lue tai kirjoita. Saduttamisessa aikuinen kuuntelee herkällä korvalla lapsen tarinaa ja kirjoittaa sen ylös sanasta sanaan. Lapsi ei tarvitse kuvasarjaa tai ideointia sadulleen, mutta saa kuunnella kirjoitetun sadun heti, kun se on valmistunut. Aikuinen ei korjaa, tee ehdotuksia tai korjaa edes lapsen kieltä. Lapsi saa itse kuunneltuaan tehdä tarkennuksia, jos haluaa. Jos aikuinen ei ehdi tarinan mukaan, hän voi pyytää lasta odottamaan hetkisen, että saa kirjoitettua tarinan ylös. Lapsi voi piirtää sadusta tai joskus satu syntyy tehdystä piirroksista. Tärkeää on yhdessäolo, lapsen ajatusten kuunteleminen ja kirjaaminen, toisen kohtaaminen ja arvostaminen.

Vanhat suomalaiset sadut

Vanhoissa suomalaisissa saduissa on kantavana ajatuksena opetus. Vieksiksi itseään luullut toteaaakin joutuneensa höplästä vedetyksi ja lopuksi päästään yllätyksellisiin käännteisiin. Oman vanhan suomalaisen satunsa voi kirjoittaa valitsemalla eläinhahmot, seudun ja opetuksen. Kirjoitusarjoituksena voi ensin kuvailla maastoa sekä eläimen ulkonäköä ja luonnetta. Satua voi ensin leikitellä nuorempien kanssa käsinukeilla. Kun hahmotelmat tarinaan on tehty, voi sadun kirjoittaminen alkaa.

Fanifiktio kansantaruista

Teini-ikäisille voi olla helppo tapa aloittaa kirjoittaminen tutusta ympäristöstä. Fanifiktiota kirjoitetaan tutun kirjan, elokuvan tai sarjan pohjalta. Tuo tuttu, fiktiivinen maailma, voi olla lähtöisin mistä tahansa populaarikulttuurin lähteestä. Omassa tekstissä hahmot voivat seikkailla myös muissa maailmoissa ja tavata lähtömaailmansa ulkopuolisia ihmisiä tai paikkoja. Romantiikka voi muuttua dekkariksi, päähenkilönä seikkaillut prinsessa velhoksi jne. Koska fanifiktiossa on epäselviä kysymyksiä tekijänsuojalain suhteen, Helkaliitto kannustaa kirjoittamaan fanifiktiota omasta kansanperinteestämme: Millaista oli Ainon elämä veden haltijana? Millaista oli Antero Vipusen elämä jättiläisenä Kalevalassa? Miten Louhi käytti loitsuvoimaansa tavallisena arkipäivänä? Mitä seikkailuja metsän sinipiipat kokivat?

Tul evat tapahtumat:

Kevään 2018 vuosikokous / koulutus 7.-8.4.2018 Tampere

Kesän 2018 kesäleiri Porissa 7.-10.6.2018



Perinneporinan 2/2018 deadline 15.7.2018